

CENTRE DELÀS
D'ESTUDIS
PER LA PAU

ecologistes
en acció

INFORME
DEL CENTRE DELAS

69

MALS FUMS MILITARS

La petjada de carboni
del sector militar a Espanya

Autoria: Pere Ortega Grasa

RESUM EXECUTIU

El 86% de totes les emissions a l'atmosfera dels Gasos d'Efecte Hivernacle provenen de les energies fòssils (petroli, gas i carbó). A la vegada, hi ha una pugna entre les grans corporacions globals amb el recolzament dels estats pel control dels combustibles fòssils. Unes pugnes que, en molts casos, estan lligades a conflictes als territoris d'on s'extreuen ja que els seus pobladors s'oposen a les empreses extractores per la contaminació dels seus ecosistemes: aire, rius, aigües freàtiques i terres; que també són causa de guerres per apoderar-se de les energies fòssils.

És a dir, hi ha un nexa comú entre les grans corporacions globals i les forces armades. Aquestes transnacionals estan situades al Nord Global i controlen el 80% de totes les empreses transnacionals del món, a la vegada que exerceixen un fort control sobre tota l'economia global. Aquesta poderosa xarxa necessita una protecció militar que li proporcionen, en uns casos, els estats a través de les seves forces armades i, en d'altres, empreses privades de seguretat, per així poder continuar amb l'extracció d'energies fòssils i d'altres recursos minerals necessaris per mantenir i sostenir el sistema econòmic imperant.

Aquesta connexió entre les grans corporacions, les energies fòssils i el sector militar (forces armades i indústria militar) evidencia un alt nivell de responsabilitat d'aquestes últimes en l'escalfament del planeta i la consegüent crisi climàtica.

Per a avaluar la petjada de carboni militar real és necessari contemplar totes les fases del cicle de producció, des de l'extracció de matèries primeres necessàries per a la fabricació de les armes i equips militars fins a la utilització d'aquestes armes, així com la gestió dels residus que tot el cicle genera. No obstant això, no es coneixen les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle (GEH) del sector militar i, de fet, s'intenta impedir que es faci pública aquesta informació amb el vague argument que fer-ho pot afectar la seguretat dels estats i les seves poblacions, sense considerar que les emissions militars, igual que la resta de les emissions, afecten la salut del planeta i dels pobles que l'habiten. És per això que hi ha la necessitat urgent d'exigir als governs dels estats que informin de les emissions GEH del sector militar, així com que es comprometin a la seva reducció per ser un dels sectors amb més responsabilitat sobre el canvi climàtic.

Les emissions GEH mundials van ser el 2023 de 37.550 milions de tCO₂e. Les emissions del sector energètic van ocupar el primer lloc, representant-ne el 26%; seguida del transport i de la indústria amb un 11%; l'aviació en representa un 2%. D'acord amb aquestes dades, els experts assenyalen que el sector militar (exèrcits i indústria militar), podria representar entre un 4% i un 8%, la mitjana del 6% del total, representaria 2.253 milions de tCO₂e de totes les emissions mundials. Tot això només comptant les emissions d'exèrcits estacionaris a les seves instal·lacions, bases militars, camps d'entrenament, maniobres i pràctiques de tir, més els residus que generen, i sense tenir en compte les emissions de les forces armades que intervenen directament en les guerres.

Per exemple, s'estima que a la guerra d'Ucraïna entre el 2022 i el 2024 s'ha emès una petjada de carboni a l'atmosfera molt superior a l'emesa per molts països: 2.700 milions tCO₂e.

Altres exemples d'emissions del sector militar que ens poden ajudar a il·lustrar la magnitud d'aquesta problemàtica són:

- Les emissions GEH el 2017 del Departament de Defensa dels Estats Units es van estimar en 59 milions de tones de CO₂e i les associades a la producció d'armament a 153 milions de tones. Així, l'activitat militar dels EUA va ser responsable de l'emissió de 212 milions de tCO₂e, la qual cosa situa al seu exèrcit a la posició 47 del rànquing mundial d'emissors de CO₂e, davant de països sencers com Bèlgica i Portugal.
- L'OTAN com a organització militar va emetre un total de 233 milions de tCO₂e l'any 2023, l'equivalent a les emissions de 50,4 milions d'automòbils.
- El sector militar espanyol també és un gran emissor de CO₂e a l'atmosfera. El 2023, les seves emissions van ser de 5,14 milions de tCO₂e equivalents a la contaminació de 3 milions d'automòbils i van representar el 13,2% de totes les emissions de Catalunya, que van ser de 39,70 milions de tCO₂e.
- El total d'emissions GEH a Espanya el 2023 va ser de 271,6 milions de tCO₂e, de manera que cada ciutadà va emetre a l'atmosfera una mitjana de 5,72 tCO₂e, mentre que cada militar espanyol va emetre sis vegades més: 34,7 tCO₂e; i un empleat de la indústria militar 10,3 vegades més i va assolir 59,3 tCO₂e.

Tot això hauria de fer que la COP (la Conferència de les Parts (COP), que és la Cimera Anual que realitza la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic) assumís l'exigència que els estats informin obligatòriament sobre les emissions del sector militar. Aquesta demanda és, actualment, voluntària, tal com es va aprovar al Protocol de la COP de París del 2015, deixant a criteri de cada país informar sobre les seves emissions militars. Considerant l'important volum de les emissions militars, hauria de ser una obligació dels estats no només informar, sinó també reduir les emissions militars.

I aquesta exigència l'ha d'assumir el Govern espanyol, ja que si informa de les emissions de tots els àmbits industrials, agrícoles i de serveis, també ho hauria de fer del sector militar. Aquest compromís d'informar ha d'anar acompanyat també del compromís de reduir l'empremta de carboni tant de la indústria militar com de les forces armades, cosa que ha d'anar necessàriament de la mà d'una reducció de la despesa militar i d'una disminució d'adquisicions d'armaments, amb influència directa en la reducció de les emissions GEH.

Si values les nostres recerques i vols ajudar-nos a mantenir el nostre rigor i independència, pots fer-te soci/a o fer un donatiu escanejant el codi QR o en aquest enllaç: <http://centredelas.org/fes-te-soci-a/>

ecologistes
en acció

CENTRE DELÀS
D'ESTUDIS
PER LA PAU

Llegir l'informe complet en:
<https://centredelas.org/publicacions/malos-humos-militares/>

Amb el suport de:

DES MILITAR CARBON IZAR